

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik valja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik valja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan valja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 297.

V Ljubljani, v petek 27. decembra 1889.

Letnik XVII.

Zoper oderuhe in trdosrčne upnike.

Znano je, da pod oderuskimi pritiski in nasilstvi brezčutnih upnikov mnogo trpi delavski stan in — uradništvo. Radi tega z veseljem pozdravljamo neki časovni pojav, ki meri na to, da se tem ujedam v človeški podobi pristržejo peroti.

Izmed uradniških krogov, službujočih na Dunaji, predložena je bila predsedništvu tamošnjega c. kr. višjega deželnega sodišča prošnja, naj se naredbenim potom omeji in zapreči nedostojno nadlegovanje oderuhov in neusmiljenih upnikov ter njih pomagačev po uradih in pisarnah. Ker pa v tem oziru tudi drugje razmere niso boljše in od teh ljudi proganjane in nadlegovane osebe trpe veliko na svoji dostojnosti tudi v uradu, pa tudi redoviti in solidni trgovci, obrtniki in rokodelci, hočemo tu posneti po napominani prošnji vsaj nekatere točke, da takó nekoliko pojasnimo in osvetlimo tudi to — rakovo bolezen v našem socialnem življenju.

Od te dobe, ko je stopil v veljavnost novi eksekucijski zakon, brezsrčni oderuhi ne morejo več pobrati svojim dolžnikom zadnje blazine, in radi tega premišljajo o drugih sredstvih, s katerimi bi svoje žrtve mučili in od njih z nečuvnimi sredstvi izterjavali dolgove.

Taka sredstva, ki se vedno bolj udomačujejo, so zlasti:

1. Poziv, opomin za plačanje dolga z odprtimi dopisnicami, adresovane na dom ali pa v urad in to ponavljajoč se vsak dan, vrhu tega pisane v ironično-uljudnem zmislu, sicer pa razžaljivega, poniževalnega, da tudi pretilnega pomena.

2. Prilepovanje odprtih listov najnesramnejše vsebine na vnanje duri stanovanja; ali popisavanje zunanjih pisarniških vrat z opominjevanjem sličnega pomena s kredo, svičnikom itd.

3. Grozjenje s skandalom v uradu, na ulici ali v javnih prostorih.

Tekanje za dolžnikom v pisarno med uradnimi ali poslovnimi urami, napadno nadlegovanje onih ljudij, ki imajo v službi opraviti s strankami ali s svojim poklicem. V tem oziru se služba ovira in dotični uradnik ne more zvrševati svojih službenih dolžnostij in je moralno vznemirjen. Ker pa taki upniki delajo to zlomiselno, da bi dosegli svoj denar, je tako postopanje smatrati kot zločin poskušane izsiljenja.

V najnovejši dobi pa taki nespodobni upniki predstojnike uradov in pisarni osobno nadlegujejo s prošnjami, naj tem lihvarjem pomorejo do njih terjatev. Ta popolnem nepostavni ovadski način pa obseza: a) Nadlegovanje uradnih načelnikov s zasebnimi zadevami, k čemur niso ni poklicani; b) predrzna, nesramna zahteva, da bi se uradniški predstojnik ponižal za lihvarjevega poberalca in brez sodnega dovoljenja kacemu uradniku ali slugi v lastno škodo odtezal na njegovi plači, vsled česar bi bili porušeni veljavni propisi. Ker pa imajo navadno taki nesrečni dolžniki plačo, ki v obče ne spada v eksekucijo, ima vsaka taka ustna tožba ta očividni namen, dolžnika pri njegovih predstojnikih osramotiti, ponižati in spravljati v nevarnost njegovo eksistencijo, iz česar pa zopet sledi zločin poskušane nasilstva in ne gledé na to, ali je tak način tožbe za tacega upnika najcenejši, pri kojem si prihrani celó kolek.

Pomoč je potrebna, da bi mogli uradniki, službeniki in sluge, ki se nahajajo v krempljih, zopet mirno in pokojno spolnovati v uradu svoje dolžnosti. Toda ne dogaja se to samo pri malih uradnikih, temveč tudi pri višjih, sodniških, poštnih, mestnih uradnikih, ki so vsled neugodnih razmer in okoliščin zabredli v zanjke teh pijavk. Vse to pa, kar smo tu naveli, ugajalo je z dolžniki neko židovsko društvo „Confidentia“ na Dunaji in v Pešti pred letom dnij ter nečuvnim, nesramnim načinom terjalo dolžnike in jim pretilo. Taka pisma in dopisnice je pošiljala „Confidentia“ tudi pred letom dnij v Ljubljano, kjer je imelo to židovsko društvo v

osebi bivšega agenta J. B. svojega ovaduha. Konečno je vsemu humbugu konec storilo sodišče, ker je nekdo to nesramno postopanje ovadil.

Naj naši javni in zasebni uradi zajedno ukrepejo in strogo vredijo, da med službenimi in uradnimi urami ne trpe nikakoršnih zasebnih obiskovanj in da se bode v slučajih najmanjšega odpora postopalo sodniškimi potomi.

Govor poslanca Žačka v državnem zboru dne 13. decembra 1889.

(Dalje.)

Najhujše Vaše očitjanje vladi, gospôda moja, je pa to, da sedanja vlada preti ustavi; ljuto zahtevate od vlade, naj se izjavi, ali še brani ustavo zoper češko državno pravo, ali pa se je že toliko upognila pod jarem strankarske oportunitete, da daje v tem oziru prednost državnemu pravu pred ustavo.

Pred vsem moram poudarjati, da sem zastopnik moravske in ne češke dežele; če tedaj častita opozicija trdi, da prebivalci na Moravskem sami nočejo ničesa slišati o tem državnem pravu in o tem, da bi se Moravska podvrgla Češki, pritrjevati jim moram. Zagotoviti pa Vam morem, da bi nam ne bilo težko voliti, ali naj se podvržemo kraljestvu češkemu ali pa Vam. (Odobranje in ploskanje na desnici.)

Toda tukaj se ne gré za to, da se podvrže eden drugemu, kajti kraljestvo Češka, mejna grofija Moravska in vojvodina Slezija živele so mnogo stoletij ena poleg druge, imele so državno pravo, javne naprave, in vsi deli so bili zadovoljni; in ako v resnici pride trenotek, da si bodemo po lastnem ukusu, potrebi in prosti volji smeli vrejevati dotične naprave, našli bodemo že primerno obliko, po kateri bo mogla Moravska sprejeti državno pravo, ne da bi se podvrgla kraljestvu češkemu. (Odobranje in ploskanje na desnici.)

Kadar govorite o tem, da je ustava v nevarnosti, vedno sem v zadregi, kaj prav za prav s tem

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1889.

(Spisali Girilovei.)

(Dalje.)

6. Koledar družbe sv. Mohora za leto 1890. Šesta knjiga, ki jo nam podaja družba sv. Mohora, je koledar za leto 1890. Kakor vsako leto, prinaša tudi letos obilo kratkočasnega in poučnega berila. Na prvem mestu čitaš povest: „Ti očeta do praga, sin tebe čez prag.“ (Spisal dr. Jos. Vošnjak.) Vsebinska je ob kratkem ta-le: Hrastnikov ne preveč delaven Jaka bi vzel rad Robásovo Leno za ženo. Toda Hrastnik se temu upira, vedoč, da so Robasovi zapravljevci. Zvita Robasovka pa hoče po vsej sili svojo hčer pripraviti k Hrastnikovim. Zato svetuje Jakatu, naj se očetu hlina in bode kolikor moč marljiv, da mu oče izroči grunt. To se mu kmalu posreči in zdaj pride Lena na Hrastnikov dom, ž njo pa tudi nesreča in razprtija. Zaradi dote, katere Jaka svoji sestri ni izplačal, vname se neki večer med starim in mladim Hrastnikom prepir. Razjarjeni Jaka pahne svojega očeta čez prag v sneg. (Tu se spomni stari Hrastnik, da je tudi on nekđaj enako ravnal s svojim očetom.) Ne dolgo potem

zadene Jakata pravična kazen božja za njegovo črno nehvaležnost. Pri odkladanju nekega bruna mu spodrsne noga in brun ga pritise na prsi tako hudo, da kmalu na to skesan umré. Njegov zadolženi grunt kupi na dražbi Potiskov Anton, ki je bil vzel Jakatovo sestro Rezo za ženo.

Reči moramo, da se je povest pisatelju v obče posrečila. Hotel je našemu ljudstvu pokazati, kakó grdo greše tisti sinovi, ki svojih starišev ne spoštujejo, marveč jim njih veliko skrb in dobroto vračajo z nehvaležnostjo. Zato pa tudi vse tiste, ki prelamljajo četrto božjo zapoved, zadene pravična kazen božja.

Kar se posameznih oseb tiče, narisane so še dosti dobro. Oče Hrastnik je mož stare korenine, poštenjak, ki vé umno gospodariti in ne pozná nobene nepotrebne potrate. Ravno nasprotno od njega je Robás. Bahač in zapravljevec od nog do glave! On bi najrajši pojedal in popival, delo mu je zoperno čez vse. Za grunt se ne méni, zato pa tembolj skrbi za-sé. Četudi je zakopan do ušes v dolgih, skuša vendar na vse mogoče načine, dovoljene in nedovoljene, priti do denarja in s tem do uživanja. Robásovka ni nič boljša. Potrata je, da nikoli take! Kakoršna mati, taka je nje hči Lena. Lepo se oblačiti, dobro živeti, to zná; delajo naj

drugi, njej tega ne treba. Vsi ti značaji so dobro narisani. Jaka, Hrastnikov sin, zdí se nam pa nekoliko prepopustljiv nasproti Robásu in preveč — hlapčevsk. Ne trdimo, da bi taki značaji ne bili do cela nemogoči, toda zviti hinavec, kakoršnega se je Jaka kazal proti očetu, težko da bi se dal Robásu toliko časa za nos voditi. Vrlo dobro je načrtan zakotni pisac Klopôtec, prava pravcata pijavka, ki družega ne zná, nego kmeta slepariti in se rediti ob trdih njegovih žuljih. Za svoj sleparski posel slednjič še zahteva, da ga moraš napajati, — stara bolezen teh zajedak.

Ne ugaja nam, da se Robásovim, čeprav čez glavo zadolženim, vedno dobro godi, in da Robása ter njegove žene, ki sta vendar največ kriva Jakatove nesreče, ne zadene zasluženno plačilo. Zamán pričakujemo njune konečne usode, — pisatelj molči. S tem pa ne ustreza čutu pravice, tako, da se čuti čitatelj nekako nezadovoljnega.

Kaj primerno graja pisatelj razvade našega ljudstva. Taka grda razvada je pri mrliču z nespodobnimi pogovori in pesnimi motiti sveti mir, ki vlada v mrtvaški sobi. Drugo globoko vkoreninjeno zlo je prevelika potrata na ženitninah, na katerih se ljudje gosté po dva do tri dni in prav po nepotrebnem zapravljajo denar.

menite, ter ne morem nič drugega odgovoriti na to, nego kar sem že enkrat rekel, da namreč računate na priprostost in slaboumnost množice, če rabite v svojih govorih tako orožje zoper ministertvo.

Cemu pa proti nevarnost? Sporazumimo se. Ali sedanja vlada spravlja v nevarnost parlament in zastopništveni sistem v Avstriji sploh? Ali morda deželne zbornice? Ali proti nevarnost stališču državnega zbora ali pa splošnim političnim pravicam državljanov?

Morebiti so državni temeljni zakoni v nevarnosti, ali pa kake druge politične postave? Dobro bi bilo, gospóda moja, ker že kaj takega očitete vladi in večini, da natanko poveste, kaj je v nevarnosti, namestu da bi grozili in tarnali, pri tem pa se zavijali v plaše nejasnosti.

Ker pa vém, da bi zastoj čakal, kdaj mi bode pojasnili svoja predbacivanja, poskusiti moram sam v tem oziru svojo srečo. Pred vsem pa naglašam, da je vendar čudno, zakaj se toliko bojite za avstrijsko ustavo in se vam v sanjah državno pravo vedno prikazuje kot krvava pošast, ki bo požrla in uničila ustavo.

Gospóda moja, kakó je neki to, da se také neizrečeno bojite za življenje te ustave? Po mojem mnenju je to kaj lahko uganiti. Slaba vest vidi vedno strahove in vi sami veste, na kakó trdno podlago ste zgradili to ustavo. (Živahno pritrdjevanje na desnici.) Naša krivda ni, da ima ustava také slaboten temelj (Prav res! na desnici.); mi nismo krivi, da ta ustava ni vzrastla iz tal teh dežel, iz potreb teh narodov. (Prav dobro! na desnici.) Tudi mi ne moremo za to, da niste ustave priklopili — posebno v naših deželah s staro zastopništveno ustavo — k obstoječemu, zgodovinskemu, marveč ste jo vsilili avstrijskim narodom. (Dobro, dobro! na desnici.)

To je vzrok, zakaj se také bojite za življenje te ustave, ker veste, da ustava nima korenin v ljubezni in prepričanju prebivalstva, marveč se opira na čisto umetne naprave, katere ste vi izumili. (Odobranje na desnici.) Gospóda moja, vi z eno besedo niste sklepajoč ustavne postave prašali, kaj tirjajo koristi države, kaj potrebujejo in želé država in dežele. (Prav res! na desnici.)

Ko ste sklepali in neštevilnokrat predrugečevali ustavo — mi je nismo dosedaj premenili niti za črko — mislili ste edino le na svoje strankarske, samopašne koristi. (Pritrdjevanje na desnici.)

Kaj ljubite na tej ustavi, nagibe, ki so vam bili merodajni, da ste ustanovili ustavo, priznali so jasno in odkritosrčno vaši vodje. Opominjam samo na pisma vašega odličnega pristaša grofa Antona Auersperga grofu Leonu Thunu, v katerih je odločno naglašal, da more v Avstriji obstati le taka ustava, ki jamči za gospodstvo nemško-liberalne stranke. (Čujte, čujte! na desnici.)

Gospóda moja, v tem smislu ste ustavne postave vedno kovali, in ko se je od leta do leta vedno kazalo, da okovi še niso zadosti trdni, da trdnjave še niso zadosti močne zoper večino prebivalstva, zoper katere voljo ste ustanovili ustavo,

Jezik je čist; slog pravilen. Opaziti nam je le nekaj malenkostnih nedostatkov. Pisatelju rabi dovršnik, kjer bi imel stati nedovršnik. Tako: spriča (str. 7) — prav: spričuje ali priča. Nauk o naslonicah (enklikah) mu še zdaj ni do cela znan. V glavnem samostojnem stavku stoji naslonica pred glagolom. Napačno je torej: Anton znal je . . ., prikupil se je (str. 22 in drugod). Prav: — je znal, se je prikupil. Dovršniki ne delajo deležnika sedanjega časa. Zato ne gre pisati: približajoč se (str. 19), m. približavši se. Beseda „premoženje“ je germanizem. Zato pišem rajši: imetek, imetje, imovina. Takisto „dopasti“ (str. 19); slovenski: všeč biti. Smešno se glasi stavek: „Lena mu je pokladala najlepše kose pečenk in močnikov na krožnik“ (str. 26). Stari Hrastnik bi se bil na ženitnini pač lepo zahvalil za močnik! Ta beseda nam rabi le v ožjem pomenu in pomenja povsod dobro znano kmetsko jed; a pisatelj jo rabi v množini v širjem smislu. Toda, da se ognemo kmetskemu močniku, moramo že pisati za nemško „Mehlspeise“ izraz „močnata jed“. Ne gre drugače!

Ne vémo, bi se li dali naši kmetje kar tako meni nič tebi nič „pohoditi“ (str. 28); obhoditi, to pač! Torej: Robás je obhodil kmete po planinah, ne „pohodil“. Suum cuique! Vsakemu jeziku svoje!

predrugečevali ste jo od leta do leta. Plašili se niste také temeljito preminjati ustave, kakor na pr. leta 1873., ko ste vzlic odsvetovanju svojih najodličnejših pristašev z eno samo črto vzeli deželnim zborom najvažnejšo ustavno pravico, po kateri so odpošiljali v državni zbor svoje zastopnike. Zakaj ste to storili? Neki član te stranke, ki še danes sedi v tej visoki zbornici, je to povedal v svoji brošurici. Dr. Maks Menger je priznal, da ste hoteli z neposrednimi volitvami na večne čase zagotoviti večino nemško-liberalni stranki v državnem zboru. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Notranje dežele.

Gališki deželni odbor se je v navzočnosti cesarskega namestnika in načelnika poljskemu klubu, Javorskega, posvetoval o izrednem zasedanju deželnega zbora zaradi naredeb vsled elementarnih nezgod. Sklenil je, da zasedanje ni potrebno, ker še niso pošla vsa sredstva. — Kakor se poroča z Dunaja, ne bode sklican deželni zbor.

Državni poslanec **Plener** je s svojim zadnjim napadom na vlado dosegel jako slab uspeh. Nemški nacionalci v Beljaku so izdali izjavo, v kateri pravijo, da ne morejo izreči zaupanja takemu možu, kakoršen je Plener, ki napoveduje boj, v odločilnem trenutku pa bojazljivo zbeži ter zapusti nemški narod, le da bi ostal že za vlado sposoben.

„Magdeb. Ztg.“ pravi v svojem dunajskem pismu, da je stališče **Tiszovo** že od orožne razprave naprej omajano, in sicer „na zgoraj“. Sedaj se gré le še za to, kako bi se mu na najlepši način mogla dati „modra pòla“. List imenuje kot njegovega naslednika pravosodnega ministra Szilagyja, ter dostavlja, da je njegov dopisnik zajemal iz najzanesljivejšega dunajskega vira.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je dné 24. t. m. sprejel kardinala, ki so mu čestitali k božičnemu prazniku. Na dotični nagovor je rekel: „Želja, naj bi zavladal mir, je popolnoma primerna položaju. To potrebo občutimo ravno v sedanjem času, ki ne pomenja miru, marveč preganjanje cerkve. Posebno Italija je ono bojišče, na katerem napadajo katoliške naprave, naj jim je že nalog, razširjati katoliško vero, ali pa lajšati človeško bédó. Boj bijejo zoper nje, ker si je prilastujejo. Človeška pamet je toli nesramna, da si upa pozivljati Boga na boj. Ta peklenska predrznost, ki ne more ničesa opraviti zoper Boga, razsaja tembolj zoper cerkev in njene sine. S tem obupnim napadanjem hočejo v temelju omajati božje delo. Pri teh skrajnostih bilo bi odveč, da bi še posebej opisovali svoj položaj in naglašali, kakó nam manjka prostosti in prave neodvisnosti, ki je potrebna za izvrševanje najvišjega apostolata.“ Konečno je sv. Oče napovedal okrožnico o katoliških dolžnostih.

Sveta kongregacija propagande je sklenila ustanoviti novo apostolsko prefekturo v Indiji, in sicer v Asamu. Prefekturo bo prevzela „Katoliška učna družba“ v Rimu, katere ustanovnik je Janez Jordan. Provincija Asam meri 47.000 □ milj s 4.881.426 prebivalci, izmed katerih je 3.062.148 Indov, 1.317.022 mohamedanov in 488.225 priprostitih malikovalcev. Leta 1881 je bilo v tej deželi le 7093 kristijanov, mej temi samo 351 katoličanov. „Standard“ upa, da bo **Rusija** miroljubna „vsaj do leta 1892“. Neka peterburška vest pravi namreč, da bo Rusija še-le tedaj končala oborožje-

Ne rečemo, da bi glagol „pohoditi“ nikjer ne imel tudi drugega pomena, toda navadno ga nima in to je dovolj. Pojvá (str. 22), pojmo (str. 38), m. pojdiva, pojdimó, to ne velja! Zanikrna izreka nam vendar ne more biti vzgled v pismenem jeziku. „Svetstvo“ je nepotrebna novotarija, ki v narodu nima nikakoršne podlage, in težko da bi se vdomačila. Ostanimo torej pri stari, dobri in ljudstvu umljivi besedi „zakrament“.

Za Vošnjakovo povestjo sledi Lebanova primerna pesem: „Slabi časi“, za njo pa poučni spis: „Trst“, v katerem nam pisatelj (J. G.) z mično besedo opisuje to prelepo mesto. Spis, ki ga krasé prikladne slike, prikupi se čitatelju také, da se mu nehoté vzbudi želja, ogledati si vse znamenitosti bogatega Trsta. — Zlata vredne so zadnje besede pisateljeve, s katerimi odvráča mlade ljudi, ki silijo v Trst, nadejaje se dobrih služb, a pri tem često zgrešé pot poštenosti in se spridijo. — Da se naslonice ne rabijo pravilno, ne treba še posebej poudarjati. Zoper to se splošno greši! Pri besedi „privilegij“ treba dodati v oklepno besedo „pravica“. „V okom priti“ (str. 59) je italijanizem.

(Konec sledi.)

vanje z novimi repetirkami in brezdimnim smodnikom. Napominani list pravi, da bo po preteku dobrih dveh let imela Rusija močno črnomoško mornarico, spopolnjene železnice na zapadu, 3 milijone repetirk in 150 milijonov patronov. „Standard“ sklepa: „Nauk iz tega je jasen.“

Protisuženjski shod je svoje zasedanje do januarija pretrgal. Glavno delovanje dosedaj je bilo v obeh komisijah, katerih ena se je bavila s suženjstvom na suhem, druga s suženjstvom na morji. V polnih sejah je shod dosedaj rešil le nekatera formalno-poslovna vprašanja. Posvetovanje so za nekaj dnij odložili zaradi tega, ker čakajo osebnih pojasnil od Stanley-ja in Emina paše.

Dné 20. t. m. se je v Parizu vršil shod **francoskih** desničarjev, ki so sklenili ustanoviti „neodvisno desničarsko stranko“. Načelniki bodo po vrsti vsi člani odborovi. S tem hočejo preprečiti, da ne bo posameznik pridobil preveč vpliva. S tem klubom hočejo zabraniti razcepjenje desnic, kajti Piou in Hely d' Oissel hočeta imeti ustavoverno desnico, ki broji že dvajset članov. Na drugi strani se pod Joli-boisom zbirajo nespravljivi bonapartovci. „Neodvisna stranka“ pa menda že zaradi tega ne bo popolnoma prodrla, ker ima nova rojalistiška skupina že šestdeset članov in jih bo pridobila skupov še nad 40. Ta skupina se bo strogo držala svojih načel, vendar bo pa računala tudi z obstoječimi razmerami ter glasovala za vse, karkoli bo na korist deželi in narodu. S tem bodo desničarji tudi najprej zopet pridobili zaupanje prebivalstva, katero so deloma zgubili vsled pustolova Boulangerja.

Jutri bo novi **portugiški** kralj Carlos slovesno zasedel prestol. V republikanskem taboru je zadnji čas živahno gibanje in delovanje ter se vlada boji republikanskih izjav povodom jutrušnje slavnosti.

Vodja **angleških** radikalcev, Labouchere, predlaga v svojem glasilu „Truth“-u, naj liberalna stranka pri prihodnjih volitvah stopi pred narod z nastopnim vspešnim: 1. homerule; 2. eden mož, eden glas; 3. davck od zajutreka (kava, čaj, kakao) se odpravi; 4. občinam se dajo obširne pravice gledé delavskih stanovanj itd.; 5. dedne pravice gledé udeleževanja pri zakonodajstvu naj se razveljavijo, to je odpravi se zgornja zbornica.

Kakor znano, umorili so v **Albaniji** pred mnogimi meseci jezuitskega patra Pastora. Vsled posredovanj italijanskega in avstrijskega konzula se je zoper morilce pričela pravda, katere so se pa polastile turške oblasti. V Carjigradu so bili pri dotični obravnavi mohamedanski zločinci oproščeni. Iz Skadra se sedaj poroča, da je tamošnje turško sodišče obnovilo to pravdo, skoro gotovo vsled odločnega ugovora s strani napominanih dveh konzulov.

Zadnji **brazilijski** ministerski predsednik pod cesarsko vlado, de Ouro Preto, je v St. Cruz-u na Tenerifi izdal izjavo zoper nove mogotce v Rio-Janeiru. V njej pravi mej drugim: „Republika, ki se opira na hudodelstvo in se rodila iz nasilstva, ne more dolgo živeti. Zaveznodržavna zveza je že zaradi tega nemogoča, ker imajo posamezne provincije toliko dolgov, da že več ne morejo plačevati uradnikov. Upam, da bo zdrava meščanska pamet pri volitvah vrgla vojaško trinoštvo. Dom Pedro II. se ni niti zá-se niti za svoje dediče odpovedal po državnem temeljnem zakonu priznanih mu pravic. Le narod mu jih more vzeti, narod, ki se pa še ni izjavil. Ko bi pa potrdil zločinski napad in s tem republiko, dolžnost je vsakemu Brazilijancu, da spoštuje to razsodbo, pomaga do veljave novi vladi in pospešuje blagor in velikost domovine.“ — Gospodje začasniki v Rio-Janeiru so si sami prisvojili oblast ter je ne marajo také hitro dati iz rok. Razpisali so volitve za ustavodajni zbor še-le v 15. dan septembra, zbor sam pa v 15. dan novembra 1890. Do tedaj morejo počenjati, kar se jim zljubi, ter tudi ne drže križem rók. Neljube osebe obsojajo na smrt, v prognanstvo itd. Ob enem s razpisom volitev so odgovorili na Pretovo izjavo s tem, da so prognali cesarja in njegovo družino na dóbo dveh let ter zaplenili njegovo premoženje. — Lisabonski dopisnik londonskega lista „Times“ javlja bajé iz jako zanesljivega vira, da razsaja v Braziliji anarhija, prav také, kakor v Parizu pod komuno. Kolikor moremo po dosedanjih poročilih soditi, ta vest nikakor ni neverojetna. Najnovejše poročilo iz Rio-Janeira potrjuje, kakó prav je imel Preto s svojim prerokovanjem. Brzojavka slove: „Fonseca umira. Mogotci so v veliki zadregi zaradi njegovega naslednika. Bojé se resnih nemirov.“ „New-York-Times“ celó pripoveduje, da je v Rio-Janeiru že izbruhnila vojaška rabuka, ter da se je bati krvavega punta. Brzojavke smejo uradi še-le tedaj odpošiljati, ko jih je poprej pregledal in dovolil vladni uradnik.

Izvirni dopisi.

Iz Poreča, dné 21. decembra. Kar sem vam bil obljubil, izpolnim danes, t. j. pošljem vam v prevodu poročilo poverjevalnega odseka isterskega deželnega zbora za volitve kmetskih občin pazinskega okraja.

Po formalnem uvodu in nekih drugih frazah poročilo nadaljuje: „Kar se tiče sredstev, s kojimi se je služila hrvatska stranka, da prodré s svojimi kandidati, odsek mora izjaviti čisto in jasno, da je

nánj nemilo vplivalo ono živo in natančno razloženje teh sredstev, koja navaja pritožba, in s kojimi se je na vollice pojedinih krajev vplivalo po duhovnikih v svrhu, da bi bila izvoljena dva kandidata njihove stranke, dr. Dukić in dr. Laginja.

Vsi vémo, da je hrvatska stranka, koja dela proti italijanskemu življu v Istri, postavila tako rekoč svoj glavni štab v pazinskem okraji. Tamošnje kmetsko ljudstvo že po naravi naklonjeno, da si težko prisvoji kakšno tako klico naobrazbe, služi kot orožje v rokah fanatičnih duhovnikov, koji so prišli med nas čez goré, iskajoč bogati zaslužek. Narodno sovraštvo, koje oni vlivajo v ogenj političnih strastij, moralo bo konečno opozoriti cesarsko vlado na to, da se je pustilo stvari teči preveč nevarnim potom; ali prosvetljeni in naobraženi del prebivalstva zemlje bo lahko rekel, da se ne morejo nesrečni nasledki njemu na pleča upisati, ker ni zamudil nobene priložnosti, da opozori visoko vlado na izgrede, koje prireja v vsakem delu javnega življenja zemlje ona nezmerana stranka, ki je tudi v ravno tem zboru očitovala po jednom svojih najboljših zastopnikov, da se ne bode do skrajnosti ustavila.

Globoko se mora obžalovati, da se od strani visoke vlade ne postavlja nobenih zadržkov temu nevarnemu taku političnih strastij, koje vznemirjajo toliko težko društveno stanje. Mora se celó tem več obžalovati, da ono neapostolsko poslanje, vznemiravanje namreč vestij pod pretvezo nabožnosti, tudi tam, kjer bi se moglo proti pojedinim činom kriminalno postopati, puščajo brez kazni zastopniki cesarske vlade, koji so večkrat deležniki na nevarnem polji narodnih borb.

Odsek se je moral prepričati, da so nasilja župnikov na Pazinščini, s kojimi so delali za vspeh volitve, našla izraz tú in tam ali v ognjevitih izjavah sovraštva, vsigdar s priprostim uličnim načinom, proti italijanskemu življu našega prebivalstva, ali s pravimi čini moralnega nasilja v najstrožjem pomenu besede; moral se je tudi prepričati, da niso bile potlačene od onega, koji je to imel in moral storiti s pomočjo oblasti svojega položaja ali zaradi poslanja svojega poklica, vse one pretiranosti, s kojimi se je s prižnice in altarja pótlo fanatično ljudstvo na narodnostno sovraštvo proti italijanskemu delu prebivalstva v zemlji: zaradi tega je odsek prepričan, da volitev spoštovanega dr. Dukića in doktor Laginje ni čist in nepokvarjen izraz one svobode glasa, koje daje zakon vsakemu svobodnemu državljanu, in za koje hoče, da bode zavarovana s pripravnimi jamstvi.

Držeč se tega tolmačenja, moral bi poverjevalni odsek predložiti visokemu zboru, da ne potrdi volitve v kmetskih občinah pazinskega okraja. Ali njegovim nazorom pridruži se drugi red stvari, vsled kojih čuti zapovedajoči svét, da odstopi od takega namena. Znano je namreč, da pustí vsled navedenih narodnostnih agitacij vsaka volitev za seboj dolgo vrsto nevarnih nasledkov, koje obračajo v svrhu oni, ki najdejo v tem korist, da vlada pri nas tako stanje, ki je postalo nevarno tudi na onem polji, katero ni rávno le polje javnega narodnega življenja.

(Konec slédi.)

S Pohorja, 18. decembra. (Tožbe našega kmeta.) [Konec.] Preidemo k obrtniški postavi, katera preti posebno tukajšnjim kmetom, ki živijo največ ob lesnih pridelkih, zadati najhujši udarec, kajti ona se dotika tako rekoč korenine našega blagostanja. Novo obrtniško postavo so namreč tako razširili, da hočejo obdačiti tudi priproste pile (žage), lesoreznice, katere so našim kmetom edino sredstvo, da morejo svoj glavni pridelek — les — spraviti v denar.*) Ker se je to zdelo vsakemu prehudo, vložili smo pritožbo na c. kr. finančno ravnateljstvo v Gradcu, nekateri pa so jo poslali naravnost na finančno ministerstvo. Od tod je došel odgovor, da vis. ministerstvo o tej reči ni dobilo nobenih podatkov od finančnega ravnateljstva; poslednje pa nam je z odlokom od 17. novembra t. l. odbilo naše ugovore. To se nam je vsem čudno zdelo, ker razlogi naši so jasni, odkriti ter utemeljeni. Prvič smo poudarjali, da je preveč, če mora kmet od lesa oziroma pile davek plačevati, ko je vendar zemljiški davek tako visok, da kmet od orala gozda plača v času, ko drevo zraste, že nad 180 glđ. davka brez doklad. Drugič smo kazali na veliko revščino tukajšnjih kmetov, zbog katere je že marsikateri prišel na „boben“, in te revščine niso ravno malo krivi tudi visoki davki. Tretjič smo rekli, da če bodo ob-

dačene pile, morali bi se dosledno obdačiti vsi kmetijski stroji: mlatilnice, čistilnice, stiskalnice itd., ker vsi ti so kakor pile sredstvo, s katerim se pridelki pripravijo, da se prodajo. Da bi pa še stroji, posebno gospodarski, bili obdačeni, to vsaj mislimo, je nemogoče. Konečno smo tudi povedali okoliščine, da na majhnem potoku dostikrat pila ne reže nad 2 ali 3 mesece v letu, nasprotno pa je na drugem mestu les že posekan, in torej se tudi nič ne dá pridelati. Sploh smo hoteli pokazati, da je ta postava došla za nas — prepozno, kajti mi režemo kruh že blizo kraja hleba. Naši gozdi in planine so večinoma že tako posekane, da mora vsem — vladi in nam resna skrb biti, da jih kolikor mogoče varujemo in prihranimo za poznejše rodove. To tudi hoče sl. vlada, zato nam je po c. kr. okr. glavarstvu ukazala saditi in zasejati gole prostore na planinah, ali po drugi strani nas pa pritiska z novimi davki, kateri nas silijo iskati večjih dohodkov v gozdu, ker drugih pridelkov tudi ni za prodajo.

Jedno upanje še imamo, čeravno je c. kr. finančno ravnateljstvo za lansko leto dalo iztirjati pridobnino od pil; naprosili smo namreč blag. gosp. dr. Jan. Srneca, da je celo zadevo v pretres izročil najvišjemu sodišču na Dunaji. Od ondi pa še vedno — že od spomladi — pričakujemo rešitve te zadeve.

Med tem pa nam silijo že dohodninski davek od pil, kar še bolj razgreva duhove našim sicer mirnim kmetom. Da bi bili naši poslanci vedeli, kaj vse se bo še napravilo iz te (obrnitiške) postave, gotovo bi ne glasovali za njo, menil je marsikateri kmet. V resnici mislimo, da nam bo mnogo več — posebno kmetskemu stanu — škodovala zveza naših poslancev z vlado in podpora, ki jo dajejo vladi, kakor pa so vredne malenkosti, ki nam jih v narodnem ali gospodarskem oziru ona privošči. — Zato upamo od naših gg. poslancev, da v tej za nas jako odločilni zadevi izpregovorijo z vlado resno besedo.

Idimo z Dunaja v Gradec. Ondi so nam lani skovali dve postavi, ki ste na videz človekoljubni, v resnici pa ste — dve novi in sitni bremeni za kmeta. To sta namreč deželna zavarovalnica zoper nezgode delavcev in okrajne bolniške blagajnice za delavce. V obe vrsti so všteli tudi naše delavce pri pilah (žagarje). Ko bi bilo delo v pili nevarno ali zdravju škodljivo, nič bi ne imeli proti temu, ali veliko večkrat se čuje, da se ponesrečijo drugi delavci na pr. drvarji, kakor pa delavec v enostavni pili.

In kdo je, ki mora doneske plačevati, ker vsi delavci se plačevanja močno branijo? Zopet kmet je, kateri dobi „plačilni nalog“ in katerega hodijo iztirjevati. Za okr. bolnišnice je letni donesek okoli 6 glđ. za delavca, deželna zavarovalnica je svoje pole še-le sedaj razposlala ter so v njej naši žagarji všteti v X. razred pod št. 59 s plačilom 3 gl. 34 kr. na leto.

Sedaj pa so še drugi pomisleki: Kaj bo, če naši delavci nočejo vzeti teh bremen — vsaj dve tretjini, kakor postava velewa — na svoja ramena? Kmet jih mnogo ne more siliti, ker sicer je brez delavcev, ljudje pa si tudi dosti izbirajo in rajši se bodo mnogi lotili drugega dela, samo da se ognejo plačevanju. Torej na zadnje pride plačevanje zopet na kmeta, katerega navadno zadene ost, če tudi je bila prej drugam obrnjena.

Še nisem pri kraji s svojo jeremijado. Naš deželni zbor je lani tudi sklenil postavo gledé prenočevanja in preživljenja revnih popotnikov. S tem je storil le mestom dobro delo, kajti odvezel jim je lepo število potepuhov in druge sodrge, ter jo izročil deželi oziroma kmetom na hrbet. Temu priče so pogoste trope teh postopačev po naših cestah, kjer jih prej ni bilo veliko videti. Vsaj jih čaka na določenih mestih prenočišče in hrana, kaj hočejo več? Posebno pritepenim furlanskim in drugim delavcem je to kaj pogodu; po letu delajo in dosti služijo, po zimi pa kot „arme Reisende“ prehajajo od ene takšne postaje do druge. Da bi kdo za našega kmeta tako skrbel in bi mu vsaj na stara leta pomagal, ko obnemore, — ne, tega se ne spomni nobeden onih liberalnih gospodov v Gradcu in na Dunaji, kateri v svojem „človekoljubju“ ne pozabijo še celo raznih potepuhov, da jim zagotovijo obstanek, — seveda na račun deželam in kmetom!

Sploh na kmeta se zida vse, kar se osnuje v deželnih in večinoma tudi v državnem zboru. Toda treba bo pomisliti, ali bo on zadosti močan, da obdrži vso to ogromno plačevanje z mnogimi in tež-

kimi dokladami vred?! Pameten človek, ki ima skrb in ljubezen do kmetskega stanu, strahom ogleduje vse to početje deželnih in državnega zbora, boječ se po pravici, če pojdejo postave tako na dan, kakor zadnje desetletje, ki valé vse troške na ramena kmetu, da bo postal ta steber države čedalje bolj slab in razpokan, dokler ne pade in — pogrezne seboj obstoječi red človeštva. Vsaj so že večinoma vsi drugi stanovi píreli in puhli, omamljeni od raznih novotarij, največ od liberalizma in njegovega sluge, socijalizma, — le edini kmet je bil, ki je še trduo se držal gesla: „vse za vero, dom in cesarja“; in če še njega po čedalje večjih davkih vklenejo v spono oderuhov in posameznih materijalnih bogov, — tako smemo z gotovostjo reči: konec obstoječega reda tudi pri nas ni več daleč!

F. M. Pogorski.

Slovstvo.

Drobtinice XXIII. letnik.

(Vredil dr. France Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala »Katoliška družba« za Kranjsko. V Ljubljani 1889.)

(Dalje.)

V naslednjem je napisal g. vrednik nekaj jako umestnih stavkov, kateri zaslužijo, da jih ponatisnejo vsi slovenski listi. Na str. 8. in 9. piše mej drugim: „Usodno bi bilo v tem času zapustiti staro izročilo in narod staviti na novo, tujo, malo prikladno podlago, ker bi ali onemogli brez zaslombe v narodu, ali pa bi stvorili reči za naše ljudi neužitne in nekoristne. Povestnica nam kaže, da se je malo število bratov izneverilo ob mejah slovenskih in prav ti, ki so odpadli od vere, zapadli so potujčevanju. Večina luteranskih Korošev je zarod ponemčenih Slovencev. To nas mora delati oprezne in nezaupljive nasproti tuji, brezverski, brezdomovinski vabi, da ne zapademo v naročje te pogubne morske deklice, ki bi nas na pol priliznjeno, na pol po sili zagnila v tuje morje, od koder ni več rešitve naši slovenski narodnosti. Zato se le držimo najprej svete cerkve in potem cesarja našega in rešili bomo sebi narodnost, jezik in svobodo slovensko.“

Na str. 8. je v 26. vrsti pred besedo: „nadvlade“ vtakniti kak pridevnik n. pr. „željni“.

Spis je razdeljen tako, da pokaže najprej splošnje slavnosti in potem razne vrste dobrodelnih in stalnih naprav, in na koncu pové na kratko, kaj so drugod po cesarstvu storili v proslavo cesarju.

Kar je slavnostij popisanih, sledé v tem-le redu: Kranjska dežela, Štajarska, mesto Celovec, Gorica, za tem jih je še nekaj samo po imenih in dneh. Da je natančnije (na štirih straneh) popisana veličastna slovesnost v Marijanišču, kdo bo to zameril g. vredniku, ki je hkrati tudi vodja tega deškega zavetišča. Modro je vravnano, da je ponatisnjen tudi lepi prolog, katerega pomenljivi konec se glasi:

Kaj li čuda, če otrok — sirota
Med gospódo slavno kvišku vstane
In v zavesti glas i svoj povzdigne,
Ki mu dviga se iz duše vdane?
Bog nam Franca Jožefa ohrani,
Kličemo — v Njegovo slavo zbrani.

V „kratkem pogledu na ostalo Avstrijo“ čitamo: „Nikakor naj ne misli čitatelj, da smo tu vsaj nekoliko temeljito zaznamovali vse dobrodelne naprave in ustanove, sploh vse vrle čine, s katerimi se je proslavljala vladarjeva štiridesetletnica. Časopisi so prinašali dan na dan poročila o takih činih, in ko smo začeli nabirati jih, spoznali smo kmalu, da ne bomo dosegli nikake popolnosti. Zato smo hoteli podati le nekajmalega za „vzгляд“ ali priliko, iz česar čitatelj lahko sklepa, kako je bilo drugod.“

V imenu cele Avstrije se je spominjal tudi predsednik državnega zbora te dolge dobe, nove dobe za Avstrijo. Ime predsednikovo bi se bilo že moralo pripisati, saj so v nekaterih drugih spisih navedene pač dosti manj važne osebe po imenih.

Drugi oddelek prvega dela prinaša sedmero „govorov o priliki cesarjeve štiridesetletnice“ Prvi govor je govoril g. Těšemir G. v Logu na Goriškem: O pokorščini do posvetne gosposke. Gospod govornik je znan že iz „Duhovnega Pastirja.“ Izraz „sodnijska justična opravila“ (str. 51) je za preprosto ljudstvo preučen. — Drugi govor: — O spoštovanju do našega cesarja — je okrajšan. Govoril ga je g. dr. Fr. L. pri D. M. v Polju. — V tretjem je gospod M. T. pozivljaj vernike v Višnji Gori: Ljubimo našega cesarja! Ta dva govora sta si zelo slična. Citata na str. 60 in 61 v tretjem govoru sta preveč površno poslovenjena. (Dalje slédi.)

*) Ali ne „pilijo“ prehitro?

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) si je v torek v spremstvu namestnika ogledal naprave v novi tržaški luki, kjer so ga spoštljivo vsprejeli župani, predsednika trgovske zbornice in ravnateljstva skladišča. Odpeljal se je po kolodvorskem trgu ob morju h kolodvoru sv. Andreja, kjer se je zbralo na stotine odličnega občinstva. Cesar se je odpeljal s posebnim vlakom na postajo Boršt, kjer ga je mnogoštevilno prebivalstvo navdušeno pozdravilo z živio-klici. Nj. velečanstvo je počastilo z nagovorom gg. dekana in župana iz Doline in g. župnika iz Boršta. Odtod se je cesar vrnil skozi Trst v Miramar. Vse ladije so v zastavah.

(Iz Celoveca) se poroča, da je c. kr. okrajni sodnik v Špitalu na Koroškem, g. Fran Hrašovec, na svojo prošnjo umirovljen. Njegovo ime je bralcem slovenskih listov dobro znano. Kedar se je ustanovilo večje narodno društvo, bil je on med prvimi člani in podporniki. Ni bilo narodne slavnosti, da bi g. Hrašovec ne izrazil svoje radosti o lepem napredku. Bil je vedno jeklenega značaja, katerega mu ni omehtala mrzla koroška burja. V njegovi družini se je govorilo vedno v slovenščini, akoravno je živel med tridimi Nemci. Do l. 1861. je služboval na Hrvaškem, pozneje nekaj časa v Brezicah, 17 let v Sovodju in 9 let v Špitalu na Koroškem. Tako je na tuji zemlji doživel zasluženi pokoj. Celó „Freie Stimmen“ so ga hvalile, da je hitro dovršil nove zemljiške knjige in je bil sploh vesten uradnik. Še mnoga leta!

(Beli sužnji.) Iz Polja pod Ljubljano se nam poroča: Zadnje nedeljo sem si ogledal veliko papirno tovarno v Vevčah. Začudil sem se, ko je vrela iz tovarne množica delavcev in delalk, kakor navadni delavni dan. Vprašam moža, če li v Vevčah poznajo postavo o posvečevanju nedelj in praznikov. Odgovori mi, da zadnje čase zopet ne ločijo praznikov in nedelj od delavnikov. Dalje mi pripoveduje, da nedorasle dekline delajo zvečer do desete, najjste in tudi dvanaajste ure in da se je vdomačila že navada, po kateri se delavcem utruje plača. Nedavno so v enem oddelku delale delalke štirinajst dnijsak večer do desete ure in obe nedelji od osme ure zjutraj do četrte ure popoldne in si tako prislužile po 8—9 glđ. Ta zaslužek se je nekemu zdel previsok; utrgal je vsaki po 3 glđ. Ali je to človeško? To so pač vzroki, da „vera peša“, da se razširja surovost, ker ljudje malo zahajajo k božji službi. — Dne 17. oktobra je obrtni nadzornik nadzoroval tovarno v Vevčah. Vpričo vodje in nekaterih uradnikov je vpraševal ženske, ali so zado-

voljne s plačo, če delajo po noči in ob nedeljah. Ali je mogel izvedeti resnico? Delavci se bojé povedati resnico, ker pokazali bi jim vrata. Živeti vendarle morajo. Na skrivnem bi marsikdo povedal resnico in odkril krivice. Tako nadzorstvo delavcem prav malo koristi ali pa nič. Skrajni čas je, da višji krogi preiščejo to stvar. Na tem polji si človekoljubi pridobé lahko lavorike in zasluge za trpeče človeštvo.

(Delo je ustavila) tovarna za lesene žeblice g. A. Krisperja v Gorenji Šiški radi prevelikega davka.

(Imenovanje.) Gospod deželni predsednik je imenoval računskega podčastnika v husarskem polku grof Nádasdy št. 9, g. Fr. Demšarja, vladnim kancelistom za Kranjsko.

(Pogorela) je dne 22. t. m. popoldne na Savi na stavbišči kranjske obrtne družbe lesena kočavsed neprevidnosti nekega tesarja. Škode je do 600 glđ.

(Umrli) je danes opoldne mnogoletni metteur-en-pages tukajšnjega uradnega lista, g. J. Koželj. N. v m. p.!

(Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1890) s popolnim šematizmom šolskih oblastnij, učiteljišč, ljudskih šol in učiteljskega obojba po Južno-Štirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šol. leta 1889/90 — smo te dni prejeli. Sostavil in založil ga je g. Mihael Nerat, nadučitelj in „Popotnikov“ vrednik v Mariboru. Koledar je jako lična žepna knjižica in primerna posebno slovenskim učiteljem. Dobiva se po 1 gl. 25 kr. komad s poštnino vred pri vredništvu „Popotnika“ v Mariboru.

(Občni zbor okrajne bolniške blagajnice za okolico ljubljanske) bode dne 5. januarija 1890 popoldne ob 3. uri v društveni hiši v Št. Vidu nad Ljubljano. K temu zboru so dolžni priti vsi delodajalci in delavci iz ljubljanske okolice.

(Iz Prage) dobaja vest: V torek je umrl gosp. dr. František Čížek, velezaslužni starosta pražkega „Sokola“ in vzoren domoljub. Dopolnil je 39. leto svoje starosti. R. I. P.!

(Narodna čitalnica v Celji) priredi na Silvestrov večer t. l. veselico s petjem, predavanjem, igro in plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

(Občni zbor vrhniške čitalnice) bode v nedeljo, 29. t. m., ob 5. uri zvečer po običajnem dnevnem redu. Ob 8. uri bode veselica s petjem in igro: „Graščak in kmeta“. Uljudno vabi ODBOR.

Telegrami.

Dunaj, 27. decembra. Cesar se je iz Miramara povrnil. — Doslej pohlevna hripa je postala nevarna, ker so ž njo v zvezi pljučnica, unetje prsne ali trebušne mre. Bolnišnice so prenapolnjene.

Trst, 26. decembra. Nj. velečanstvo cesarica, nadvojvodinja Marija Valerija in nadvojvoda Franc Salvator so si danes opoldne nove pristaniščne naprave ogledali.

Budimpešta, 27. decembra. Bivši veleposlanik Karolyi je umrl.

Rim, 26. decembra. Vlada je zaradi irredentovske izjave občinski svet v Terniju razpustila. Isto bo storila z nekaterimi drugimi občinskimi sveti v Romagni.

Bruselj, 26. decembra. V premogarskem okraji charleroiskem vedno več delavcev ustavlja delo. Bojé se splošnjega štrajka. Premoga že primanjkuje.

Pariz, 26. decembra. Hripa postaja nevarnejša, ker jo spremlja većinoma pljučnica. Bolnišnice so prenapolnjene.

Rio Janeiro, 27. decembra. (Reuterjevo izvestje.) Vladna naredba z dne 23. t. m. zaukazuje, da mora vojno sodišče soditi vse, ki so zatoženi zaradi vstaje ali upora zoper republiko. Včeraj je vlada opozicijsalni list ustavila.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v 24 ur
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
25	7. u. zjut.	737.7	-1.8	brezv.	megla	0-00
	2. u. pop.	739.0	0.0	"	"	
	9. u. zveč.	742.5	-1.6	"	"	
26	7. u. zjut.	744.6	-1.4	brezv.	oblačno	0-6 sneg
	2. u. pop.	744.6	-1.0	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	746.1	-0.2	sl. jzap.	"	

Srednja temperatura obeh dni -11° in -0.1° za 1.7° in 2.7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86	glđ.	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	86	"	35	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	40	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	10	"
Akcije avstr.-ogerske banke	918	"	—	"
Kreditne akcije	322	"	50	"
London	117	"	60	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	32 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	59	"
Nemške marke	57	"	75	"

Važno za bolne na prsih in plučih!

Neobhoden za kašelj, hripavost, zasliženje, katar, oslovski kašelj, in za take, ki želé ohraniti si čist in glasen glas; za skrofulozne, krvlene, slabotne, bledišne in krvirevne je

kranjski sok iz planinskih zelišč s primešanim podfosfornasto kislim apnom in železom.

Lastni izdelek. — Cena 56 kr.

(2) Dobiva se v

lekarni Trnkóczy poleg rotovžav v Ljubljani. Razpošilja se vsak dan po pošti.

**Kašelj, hripavost, bronhij, bo-
prijč ozdravljajo katrove pastile
lekarja Piccolija v Ljubljani.**
Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvt-
šujejo se z obratno pošto. (4)

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Nova ameriška

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,
c. kr. dvorni zalagatelj
na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52-20)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczyja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczyja, „pri sv. Frančišku“ (ob enem kemična tovarna) V., Hundsthermerstr. 113.

Nepresegljivo za zobe

je **I. salicilna ustna voda**

aromatična, vpliva okrepčevajoče, zabranjuje gnilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

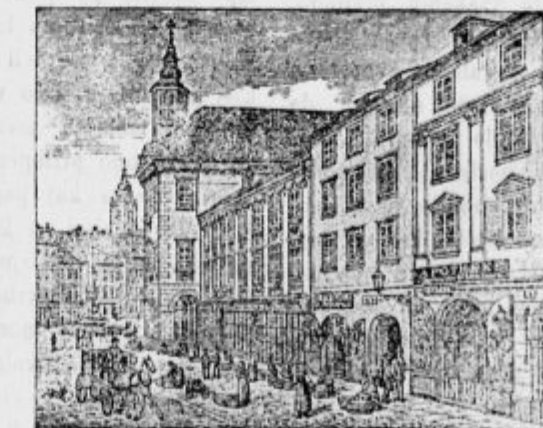
II. salicilni zobni prašek

splošnje priljubljen, vpliva jako okrepčevajoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczyja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse št. 30.
Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczyja, „pri Radeckiju“, III., Radetzkyplatz št. 17. (2)

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata precast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnaté barve v ploščevinastih posicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (20)

Cenike na zahtevanje.